

8.5.2009

Opetusministeriö
PI 29
00023 Valtioneuvosto

Viite: Opetusministeriön lausuntopyyntö 46/040/2008; Selvitys koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan lainsäädännön toimivuudesta, toiminnan laadusta ja muutostarpeista

Asia: ETNISTEN SUHTEIDEN NEUVOTTELUKUNNAN (ETNO) LAUSUNTO

Etnisten suhteiden neuvottelukunta (ETNO) on valtioneuvoston asettama laajapohjainen asiantuntijaelin, jonka tarkoituksena on mm. kehittää vuorovaikutusta viranomaisten, kansalaisjärjestöjen ja eduskunnassa edustettuna olevien puolueiden sekä maahanmuuttajien ja etnisten vähemmistöjen välillä niin valtakunnallisella, alueellisella kuin paikallisellakin tasolla. Lisäksi ETNO avustaa maahanmuuttopolitiikan asiantuntijana ministeriöitä etnisesti yhdenvertaisen ja monimuotoisen yhteiskunnan kehittämisessä.

Opetusministeriö on pyytänyt ETNolta lausuntoa selvityksestä koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan lainsäädännön toimivuudesta, toiminnan laadusta ja muutostarpeista. Etnisten suhteiden neuvottelukunta kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa. ETNO:n työjaosto antaa lausunnon neuvottelukunnan nimissä ja esittää kantanaan seuraavaa:

ETNO kiittää selvitysmiestä raportista ja toteaa sen olevan hyvä pohja toiminnan kehittämiseksi. Ilta- ja aamupäivätoiminnan järjestäminen on tärkeää erityisesti peruskoulun alimmalla luokilla oleville lapsille. On tärkeää, että maahan muuttaneet lapset ja kielivähemmistöihin kuuluvat lapset huomioidaan toiminnan järjestämisessä. Tämä edellyttää myös sitä, että maahanmuuttajaperheillä on tietoa toiminnasta sekä taloudelliset mahdollisuudet osallistua toimintaan.

ETNO toteaa, että yhdenvertaisuuden ja monikulttuurisuuden edistäminen toiminnan läpileikkaavina periaatteina on tärkeää. Tähän tulee myös varata toiminnan suunnittelussa ja järjestämisessä riittävät resurssit. ETNO näkee, että kerhojen ohjaajien koulutuksen tulisi sisältää monikulttuurisuusopintoja. Ohjaajien yhdenvertaisuuskoulutuksessa voitaisiin hyödyntää eri kulttuureiden edustajia. Samalla tulee huomioida, että myös ryhmien koot vaikuttavat ohjaajien mahdollisuuksiin huomioida erityistä tukea tarvitsevia lapsia.

ETNO toteaa, että toimintaan osallistuvien lasten kielen ja kulttuurin tuntemus on tärkeää ohjaajien ja lasten vanhempien välisen yhteistyön kehittämisessä. Tehokas tapa lisätä eri kielten ja kulttuurien tuntemusta on eri taustaisten ihmisten palkkaaminen ohjaajiksi. Tällä hetkellä tätä asiantuntemusta jää käyttämättä. Eri taustaisten ohjaajien

saamiseksi tulisi myös tarkastella, että onko esimerkiksi maahanmuuttajilla käytännön mahdollisuuksia päästä koulutukseen ja sitä kautta ammattiin vai ovatko esimerkiksi kielivaatimukset koulutukseen pääsyssä liian korkeat tämän tavoitteen toteutumiseksi.

ETNO haluaa tuoda esiin, että maahanmuuttajalasten lisäksi Suomessa asuu useita lapsia, jotka puhuvat äidinkielenään muuta kuin suomea, ruotsia tai saamea. Oman kielen puhumista ei tulisi kerhotoiminnassa kategorisesti kieltää vaan suomen tai ruotsin kielen puhumiseen voidaan tarvittaessa kannustaa myönteisellä tavalla tai esimerkiksi pyrkimällä siihen, että samaan ryhmään ei sijoiteta liian montaa tiettyä vierasta kieltä puhuvaa lasta. Joillakin paikkakunnilla on myös onnistuneita esimerkkejä siitä, että kielivähemmistö on itse järjestänyt iltapäivätoimintaa, jonka kautta on edistetty oman kielen ja kulttuurin tuntemusta. Aamu- ja iltapäivätoiminta voikin myös tukea lapsen oman kielen kehittymistä ja kulttuurin tuntemusta, millä on todettu olevan tärkeä merkitys lapsen myöhemmälle kehitykselle ja suomen / ruotsin oppimiselle.

ETNO pitää tärkeänä, että aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään jatkossakin ja että sitä edelleen kehitetään. Toiminnan järjestämisessä tulee huomioida Suomen monikulttuuristuminen ja sen myötä se, että suuri määrä lapsia jää toiminnan ulkopuolelle mikäli toimintaa järjestetään ainoastaan esimerkiksi seurakuntien toimesta. ETNO näkee myös tarpeellisena pohtia sitä, että tulisiko toiminnan pohjaksi laatia valtakunnalliset ohjeet, joihin sisältyisi myös yhdenvertaisuus- ja monikulttuurisuusnäkökulma.

Helsingissä 8.5.2009

Mervi Virtanen
ETNON työjaoston puheenjohtaja
Sisäasiainministeriö

Sari Haavisto
ETNON pääsihteeri
Sisäasiainministeriö

JAKELU Opetusministeriö, opmkirjaamo@minedu.fi

TIEDOKSI Etnisten suhteiden neuvottelukunta (ETNO)
Sisäasiainministeriö, kirjaamo
HARE